

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoł. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Na zaprte reklamacije so poštnine proste.

Bitka od Varšave do Karpatov.

Naša armada se bori proti veliki ruski premoči. — V Galiciji se bo bitka kmalu odločila. — Bitka med Varšavo in Ivangorodom se nadaljuje. — Rusi pošiljajo Srbom pomoč. — V par spopadih smo premagali Srbe. — Italjani silijo v Albanijo. — Na francosko-nemškem bojišču srditi boji na severu ob morskimi obali.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 27. oktobra.

Tretjikrat že merimo svoje moči z Rusi: prvo-krat je bilo izhodno pred Lvovom, drugokrat zahodno za Lvovom in sedaj na velikanski bojni črti, ki sega od Varšave do Černovic. Tretja borba z Rusi se je začela za nas zelo častno. Avstrijska hrabrost je ote- la trdnjavo Przemysl iz trdnega objema Rusov ter potisnila ruske oblegovalce v prostor med Przemyslom in Lvovom, kjer sedaj traja borba že od 12. oktobra ter se kmalu pričakuje odločitve, in sicer ne v središču te naše delne bojne črte, ampak ali na severu pri mestu Jaroslav ali na jugu pri Samborju. V središču smo namreč mi in Rusi dobro utrjeni in zavarovani, zato tam bitka zelo počasi napreduje.

Toda bojna črta Jaroslav-Sambor med Przemyslom in Lvovom je le del naše celotne bojne črte, na kateri so sedaj zaposleni avstrijski vojaki in ki sega od Varšave do glavnega bukovinskega mesta Černovice. To celotno bojno črto lahko delimo v štiri delne bojne črte: 1. bojna črta Varšava-Ivangorod; 2. bojna črta Ivangorod-Jaroslav; 3. bojna črta Jaroslav-Stari Sambor in 4. bojna črta severno od Karpatov med Starim Samborjem in Černovicami.

Z bojne črte med Starim Samborjem in Černovicami izvemo, da se Rusi umikajo na izhodu ter zapuščajo tudi mesta severno od Černovic. Toda na izhodnem delu te bojne črte, južno od Lvova, dobivajo Rusi močne oddelke na pomoč. Mnogo jim je do tega, da jim ne pridemo za hrbet ter tako odločimo mahoma celo borbo med Ivangorodom in Samborjem v svoji

prilog. Zato se nam zdijo tudi verjetnejša novejša poročila, ki pravijo, da Rusi utrjujejo mesto Lvov in da ga nameravajo z vso silo držati. Trdilo se je namreč tudi, da Rusi zapuščajo Lvov, kar se nam zdi z ozirom na današnji položaj manj verjetno. V par dneh se seveda položaj temeljito spremeni in mi upamo, da se tudi bo, če le ruska premoč ni prevelika.

O bojih med Jaroslavom in Samborjem smo že govorili. Boji na tej črti so razven na najskrajnejših krilih pravi trdnjavski boji. Ped za pedjo zemlje je treba jemati globoko zakopanemu sovražniku, vsako posamezno višino se zavzame le z naskokom. Da se pa to doseže, je potrebno najprej močno artilerijsko streljanje, ki napravi sovražno postojanke zrele za naskok. Le pri Jaroslavu in jugovzhodno od Przemysla se bojno torišče še neprestano menjava, zato je tudi tukaj pričakovati odločitve. Dosedaj so naši na teh mestih dosegli lepe uspehe.

Z bojne črte Jaroslav-Ivangorod ali pravzaprav od izliva reke San v Vislo do Ivangoroda se nam je pretekli teden poročalo, da so se ob spodnjem toku reke San vršili živahni boji med našimi in ruskimi četami. Naše poveljstvo se je odločilo, da pusti Ruse na nekaterih mestih čez reko na zahodni breg, da jih naša armada ložje napade in pobije. Ruska krčma, ki so prekoračila San, so že na vseh krajih potisnjena trdo ob deročo reko. Pri mestecu Zarzecze, ki leži na desnem bregu reke, nekoliko nižje od izliva Taneva v San, so naši ujeli čez 1000 Rusov. Od tega dogodka naprej nimamo s tega bojišča nobenih poročil. Toda ne sme se nas krivo razumeti, ako govorimo o bojni črti Jaroslav-Ivangorod, kakor da bi morali hoteli s to označbo povedati, da stoji armada pod

posebnim poveljnikom. Nasprotno, kar je naših čet od Jaroslava ob spodnjem Sanu, spadajo in postopajo skupno z onimi, ki stojijo na črti izhodno od Przemysla ter tvorijo središče naše armade. One čete pa, ki stojijo ob Visli do Ivangoroda, spadajo gotovo pod poveljstvo našega levega krila, kojega glavna moč stoji med Varšavo in Ivangorodom. Čete severno od Karpatov pa tvorijo naše desno krilo. Izvolili smo to označbo le zaradi tega, da jasneje označimo črto, s koje ta teden ni nobenih poročil več.

Naše levo krilo stoji skupno z nemškimi četami med Ivangorodom in Varšavo. Deli naše armade so se pretekli četrtak, dne 22. t. m. nenadoma pojavili pred rusko trdnjavo Ivangorod, pobili tam dve ruski diviziji, ujeli 3600 Rusov, zaplenili eno zastavo in 15 strojnih pušk. Sicer pa se na celi črti na obeh straneh, na naši in na ruski, vršijo neprenehoma priprave za glavni spopad. Naši kakor Rusi so pritegnili v bojno črto zopet več novih čet in tudi pred Varšavo je od naše strani vse pripravljeno, da se trdnjava napade, od ruske seveda, da se brani.

13dnevna bitka pri Przemyslu.

Dunaj, dne 26. oktobra.

Vojni poročevalec „Reichspost“ na izhodnem bojišču poroča svojemu listu z dne 25. t. m. sledeče: V bitki izhodno od Przemysla, ki traja že 13 dni, še ni padla odločitve. Do odločitve utegne priti na kakem krilu ali v okolišju Jaroslava, ali pa v bližini Sambora. Sedaj vozijo vlaki neprestano ranjence in ujetnike proti Ogrski, Govoricam, ki pravijo, da so Rusi zapustili Lvov, ni pripisovati nobene važnosti, pač pa onim vestem, ki pravijo, da Rusi utrjujejo to mesto.

LISTEK.

Kaj pripoveduje Hindenburg.

Znani pisatelj Viktor Hahn priobčuje v nemških časopisih naslednji dopis z dne 15. oktobra:

Deležen sem bil sreče, da si tega moža od blizu pogledam. V avtomobilu znanega berlinskega zdravnika smo izza zadnje ograje iz bodeče žice pri krakovski trdnjavi dospeli v ono Poljsko, za katere osvobodjenje iz stoletnega ruskega barbarstva se bori avstro-ogrsko vojaštvo. Sneg in dež bijeta na avtomobilova okna, po pustinji pa brije izhodni veter. Zdi se, kakor da smo na bojišču. Na to nas spominja tudi mrtev konj ob cesti. Morje blata se zgrinja okrog avtomobila kakor bi ga hotelo požreti. Trije avtomobili so zaostali. Tu in tam smo videli vojake, kako z mrzlično naglico zasipavajo jame ob cesti, ne meneč se za strašni snežni metež. Videli smo cele vrste ujetnikov; mnogi izmed njih so bili brezčutni in podivjani, drugi zopet so dobro izgledali.

Potem smo zopet srečali ujetniške transporte. Tisoče in tisoče. Za njimi vozovi z ranjenci. Hrabri vojaki nam navdušeno kličejo in se zahvaljujejo za naše pozdrave. Židje, starci, mladeniči, odrasli moški, ženske, otroci. Zopet kmečki voz. Avtomobili z darovi. Potem zopet ranjenci in ujetniki. To je vojna posetnica.

Končno smo dospeli v „Hindenburgovo“, to je v njegov glavni stan. — Ob 5. uri je generalajtnant

grof Schlippenbach spremil mene k vrhovnemu poveljniku izhodne armade, generalobrstu pl. Hindenburgu. Vesel sem bil, da sem našel tega moža v tako izbornem razpoloženju.

„Meni se izvrstno godi!“ se nasmeje pl. Hindenburg. „Včeraj so naše čete pred Varšavo zopet potolke nekaj ruskih armadnih zborov tako temeljito, da je bilo pravo veselje.“

Pl. Hindenburg je pripovedoval dalje živahno, veselo, radostno. Od tega se sme v današnjem času pričeti le nekaj. Razložil nam je svojo taktiko, potem avstrijsko in končno rusko. Obširno nam je opisal, kako je bilo v izhodni Pruski, ko ga je cesarjeva milost poklicala in kaj se je zgodilo pri Tannenbergu in Mazurskih jezerih.

Slavil je Avstrijce, ki da so vstrajni, hrabri, žilavi. Ravnokar so bili med Sanom in Vislo pognali Ruse v vodo.

Rusko topništvo dobro strelja, seveda strašno razmetava municijo. Pehota ni ravno slaba; ljudje streljajo stoji in nimajo živcev. Ruska konjenica ni za nič.

„Pa Varšava?“ ga vprašam.

„Naše čete stoji, kakor sem rekel, pred Varšavo; zadnji boji so se vršili pred Varšavo. Obleganje se še ni začelo. Osvojitve Varšave ne bo delala posebnih težav. Utrdbe so zastarele in so jih hoteli že podreti, če se ne motim.“

Prava slast je, biti na čelu taki vojski. Od generala do zadnjega moža je vse polno zaupanja.

Brez imena.

„Ranjec brez imena“ — tako je stalo na križu na vojaškem pokopališču. Kako nemilo usodo nam kažejo te tri besede! Osamljen in zapuščen od vseh, tam zunaj v tujem svetu, daleč od dragih svojcev umirati, odhajati v grob, ne da bi kdo jokal po pokojniku, tujec, neznanec, brez imena med tolikimi prebivalci mesta mrtvecev. V bolnišnico Rudečega križa v Zagrebu so prinesli pred nekoliko tedni ranjenca v stanju nezavednosti. Že poveljnik ga je izročil — brez imena! Nosilec ranjencev, ki so ga bili pobrali med drugimi ranjenci, niso mogli najti njegove kapsule z legitimacijo. 11 ur po dohodu v mesto je ranjeni vojak izdihnil. Preiskava siromašnega njegovega imetja je spravila na dan od potu zamazano, zelo poškodovano fotografijo umrlega in pa pismo brez kuverte, ki mu je je pisal neki sorodnik na Češkem. — Na potu na pokopališče ga je spremljalo nekaj vojakov. Na svežo gomilo so zasadili križ z napisom: „Ranjec brez imena“. Uprava bolnišnice je poizvedovala po svojih vojaka. Dala je napraviti posnetek fotografije ter jo poslala občini, v kateri se je utegnil muditi pisec onega pisma. Kmalu je prišel odgovor. V tujini umrli vojak je bil infanterist Josip Neubert, od nekega polka iz Češke in občina je obvestila svojce o njegovi smrti. Ko je mati porosila prve solze po edinem sinu, je ta že spal v večnem miru v hladni zemlji. Te dni je izginil zagonetni napis na križu ...

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

